

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע" ראש הישיבה

פרשת השבוע כוללת עניינים רבים - יציאת ישראל ממצרים, קריעת ים סוף ושירת הים, המעשה במרה, מסה ומריבה, ירדת המן, השבת ומלחמת עמלק. הרצי"ה זצ"ל מתייחס לעניין זה (שיחות הרצי"ה שמות, עמ' 158): "כל האומר והשפע הגדול הזה של דבר ד' מרוכז בפרשה שלנו, הנקראת 'פרשת שירה' מאז ועד הנה. כל העניינים שבה הם ענין אחד המרוכז סביב השירה".

הפסוק הראשון בפרשה מלמד את האתגר המיוחד שעם ישראל מתמודד איתו בפרשה שלנו. האתגר הוא: להכין ולהתאים את עם ישראל לתקופה ולמציאות שבה הם נמצאים. זה לא כל כך פשוט. עם ישראל יוצא ממצרים, אבל המדרגה שלו לא תמיד מתאימה למציאות העליונה שבה הוא נמצא. כך פותחת הפרשה (שמות י"ג, י"ז):

"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרָעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים דְּרָף אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחֵם הָעָם בְּרֹאֲתָם מִלְּקָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיִם".

לא נאמר 'ויהי בצאת ישראל ממצרים'. פרעה היה צריך לשלח את העם ממצרים, והם לא יצאו מעצמם. "את העם" - לשון "גחלים עוממות" ("פרי צדיק" בשלח, ה'). "העם" מתייחס לחלק הנמוך, שדבר ה' לא ניכר בו בגלוי.

על "בני ישראל" נאמר (שמות י"ד, ח'): **"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד רָמָה".** ועל העם: **"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרָעָה אֶת הָעָם".** העם נמצא עדיין במצב של עבדות, ופרעה צריך לשלח אותם בכח. הם לא יוצאים ממצרים בצורה פשוטה וקלה.

כך כותב הרצי"ה על ענין זה (שיחות הרצי"ה שמות, עמ' 159):

"נפגשים פה בהנהגה הא-לוהית הפועלת במבוכי וסיבוכי הבריאה. ההנחיה הא-לוהית נקבעה כך בגלל חסרון שבעם. מתגלה העומק בסדר החינוך הא-לוהי בהתהלכות עם בני אדם. הבאת ששים רבוא איש ממצרים לירושלים אינה מבצע כל כך פשוט. נדרשת בגרות רוחנית כדי להבין שבשביל חירות כדאי לסבול. יחד עם זאת, יש לפעמים צורך להתחשב בחולשות בני אדם, וגם זה משתלב במערכת התכנית הא-לוהית. ה'פוליטיקה הא-לוהית' מתחשבת עם האפשרות שהעם יפחד ממלחמה ויתחרט על יציאתו ממצרים".

אפשר לקחת אלפי אנשים במשאיות לאן שרוצים. אבל להוביל אותם מ"מצרים" ל"ירושלים" - שיהיו ראויים למעלת ירושלים, לבניין בית המקדש - זה לא פשוט. זה דורש שינוי פנימי באנשים. הקב"ה עושה "תרגילים פוליטיים" כדי לחנך את העם ולהרגיל אותו למציאות החדשה

מתוך שיעור שהועבר בתאריך י' שבט ה'תש"פ
השיעור הנמצא נמצא באתר הישיבה

זהו נכנס אליה ביציאת מצרים. זהו עניינה של הפרשה - הדרך להתאים את עם ישראל לתקופה ולדור שהוא נמצא בהם.

הנקודה הזו נכונה גם בדור שלנו. זהו האתגר הגדול של הדור שלנו, ובתחילה - כלפי עצמנו. אנו צריכים לחנך את עצמנו להיות ראויים לדור הגדול שאנו חיים בו. לפעמים יש תחושה שהדור משיג את האנשים. אנו חווים חוויות גדולות, ולא תמיד מצליחים להדביק את הקצב, ולהיות במדרגה המתאימה לאירועים שהקב"ה מביא עלינו. אנו יכולים להאשים בכל דבר את המנהיגים, אך אנו צריכים להתבונן בעצמנו - לא תמיד אנו מתאימים לגודל העצום של התקופה. לא תמיד אנו יודעים לשיר את השירה המיוחדת לדור. לא תמיד אנו יודעים להודות ולהלל לקב"ה על הדברים הנפלאים שמתרחשים מול עינינו.

כתב הרב קוק זצ"ל (אורות הקודש ח"ד עמ' תק"כ): "מהרה יתקיים בנו, 'שמעו עמים ירגזון', מהרה יוסר המסוה מהעולם, וידעו כי עם ד' אנחנו, כי יד ד' עלינו לטובה. כי מרכז העולם ומרכז האנושיות אנחנו, כי אמת גלויה ובהירה היא כל התכונה של הנבואה, המספרת כל כך בשבח הנצחי של ישראל. יפלו כל מגדלי התווה אשר הוקמו על יסוד המארה של עזיבת ד' את ישראל, ינפצו עלי סלע כל סלעי המגור של המאיימים עלינו לאמר, עמא דאהרדינהו מריה לאפיה מיניה (=העם שה' החזיר פניו ממנו). ידעו כל באי עולם, כי אהבת עולם היא אהבתנו... וידעו ויכירו כי צור ישראל מושיענו וגואלנו אביר יעקב".

אנו זוכים להתחיל לראות את התקיימות הדברים. העולם מתחיל להכיר במדינת ישראל, בעם ישראל ובתורה. אנו שומעים ממנהיגי האומות שאנו "אור לגויים".

כשהרב קוק אמר את הדברים, זה היה חזון רחוק. כיום זו מציאות שאנו חיים בתוכה. הנוצרים, שאמרו שה' עזב את עם ישראל והחזיר פניו ממנו - מודים היום שאנו "אור לגויים". הרב קוק ראה בעיני רוחו את התהליך שהעולם צועד לקראתו. הוא ראה בחזון את מה שאנו רואים בימים אלה במציאות. "שמעו עמים ירגזון" - המציאות של עם ישראל יוצרת תסיסה בעולם, שמובילה להכיר את המציאות המיוחדת של עם ישראל, ואת השליחות של עם ישראל בעולם.

נזכה ש"העם" יהפוך להיות "בני ישראל". תחת "בשלח פרעה את העם", נזכה ל"ובני ישראל יוצאים ביד רמה".

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרסה וכרסי"

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

רזים כחווה הכא...

1. מה גרם למשה ובני ישראל לשיר?

2. מדוע משה היה צריך להכריח את העם לנסוע לאחר קריעת ים סוף?

3. איזה מנהג בברכת המוציא בשבת נלמד מהמך?

"ידעים היו ישראל שיום השביעי קדוש בעצמו, אבל משה רבינו עליו השלום הוצרך להביא ראיה שהקב"ה רוצה שישראל ישמרו את יום השבת ולמה יתן לכם לחם משנה - כדי שתשמרו את יום השבת, ותתקנו הכל קודם שבת"
(המהר"ל מפראג, "גור אריה", פרשת בשלח, שמות ט"ז)

